

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતે ગુજરાતની વડી અદાલતમાં

સ્પેશિયલ સિવિલ અપ્લિકેશન નં. ૭૭૬૨/૨૦૧૦

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એ.એસ. સુપેહિયા

સહી/-

=====

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના રીપોર્ટ્સને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી છે?	ના
૨	રીપોર્ટરને મોકલવામાં આવે કે નહીં?	હા
૩	શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	ના
૪	શું આ કેસમાં ભારતીય બંધારણ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલ કોઈ હુકમના અર્થઘટન અંગે કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્ન સમાયેલ છે?	ના

=====

એ પી પટેલ એજ્યુકેશન એન્ડ ચેરિટેબલ ટ્રસ્ટ....અરજદાર(ઓ)

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને ર....સામાવાળા(ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

શ્રી એનસી શાહ, અરજદાર(ઓ) નં. ૧ તરફથી એડવોકેટ

શ્રી એનવી ગાંધી, અરજદાર(ઓ) નં. ૧ તરફથી એડવોકેટ

શ્રી એચએસ સોની, સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ - ૨ તરફથી એજીપી

શ્રી મુકેશ એન વૈદ્ય, સામાવાળા(ઓ) નં. ૩ તરફથી એડવોકેટ

આદિત્ય ડી ભટ્ટ, સામાવાળા(ઓ) નં. ૩ તરફથી એડવોકેટ

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એ.એસ. સુપેહિયા

તારીખ : ૦૩/૧૦/૨૦૧૭

મૌખિક ચુકાદો

(૧) હાલની રિટ પિટિશન મારફતે, અરજદાર સંચાલક મંડળે સામાવાળા-શાળાઓના કમિશનર, ગાંધીનગર દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૨૮.૦૫.૨૦૧૦ ના હુકમને પડકાર્યો છે.

(૨) કેસની ટૂંકી હકીકતો એવી છે કે સામાવાળા નં. ૩ ની નિમણૂક તારીખ ૨૧.૦૬.૧૯૯૫ ના નિમણૂક હુકમ અન્વયે ઉચ્ચતર માધ્યમિક વિભાગમાં મદદનીશ શિક્ષક તરીકે કરવામાં આવી હતી. સામાવાળા નં. ૩ પોતાની વિદ્યાર્થિનીને પ્રેમપત્ર લખવાના અનૈતિક કૃત્યમાં સંડોવાયેલા હોવાથી, તેમને તારીખ ૨૦.૦૨.૨૦૧૦ ના રોજ કારણદર્શક નોટિસ પાઠવવામાં આવી હતી. એ નોંધવું પ્રસ્તુત છે કે એક વિદ્યાર્થિની – કુમારી માધવીએ તારીખ ૦૫.૦૨.૨૦૧૦ ના રોજ આચાર્યને ફરિયાદ કરી હતી અને સામાવાળા નં. ૩ દ્વારા તેને લખવામાં આવેલ પત્ર સુપરત કર્યો હતો. બાબતની ગંભીરતાને ધ્યાને લઈને, અરજદાર સંચાલક મંડળે સામાવાળા નં. ૩ સામે પગલાં લેવાનો નિર્ણય કર્યો હતો. અરજદાર સંચાલક મંડળ દ્વારા આવા અનૈતિક વર્તન અંગે તેમનો ખુલાસો મેળવવા માટે તેમને તેડાવવામાં આવ્યા હતા. સામાવાળા નં. ૩ એ તારીખ ૦૯.૦૨.૨૦૧૦ ના રોજ પોતાના વર્તન વિશે કબૂલાત કરી હતી. તેમણે એવી પણ કબૂલાત કરી હતી કે સદર પત્ર પણ તેમના દ્વારા કુમારી માધવીને લખવામાં આવ્યો હતો. આ હકીકતોની પૃષ્ઠભૂમિમાં, અરજદાર સંચાલક મંડળે સામાવાળા નં. ૩ ને ઉપરોક્ત કારણદર્શક નોટિસ પાઠવી હતી. સામાવાળા નં. ૩ એ તારીખ ૨૬.૦૨.૨૦૧૦ અને ૦૩.૦૩.૨૦૧૦ ના પત્રો મારફતે પોતાનો જવાબ રજૂ કરવા

માટે સમય માંગ્યો હતો. અરજદાર સંચાલક મંડળે તદનુસાર સમયમર્યાદા લંબાવી આપી હતી. સામાવાળા નં. ૩ એ ત્યારબાદ પોતાના તારીખ ૧૭.૦૨.૨૦૧૦ ના પત્ર દ્વારા તારીખ ૧૮.૦૨.૨૦૧૦ થી ૧૬.૦૮.૨૦૧૦ સુધી ૧૮૦ દિવસની બિનપગારી રજા માંગી હતી, પરંતુ સામાવાળા નં. ૩ એ કારણદર્શક નોટિસનો કોઈ જવાબ આપ્યો ન હતો.

(૩) કારણદર્શક નોટિસનો જવાબ આપવાને બદલે, સામાવાળા નં. ૩ એ ઉપરોક્ત તારીખ ૨૦.૦૨.૨૦૧૦ ની કારણદર્શક નોટિસ રદ અને બાજુ પર રાખવાની અરજ કરતી ઓરિજિનલ અપિલિકેશન નં. ૨૫/૨૦૧૦ દાખલ કરીને અમદાવાદ ખાતે ગુજરાત હાયર સેકન્ડરી સ્કૂલ્સ સર્વિસીસ ટ્રિબ્યુનલનો આશરો લીધો હતો. ટ્રિબ્યુનલે તારીખ ૧૧.૦૩.૨૦૧૦ ના રોજ સામાવાળા નં. ૩ ની સેવા સમાપ્તિ સામે વચગાળાનો હુકમ પસાર કર્યો હતો અને એવું અવલોકન કર્યું હતું કે કાનૂની પ્રક્રિયાનું પાલન કર્યા વિના તેમની સેવા સમાપ્ત કરી શકાશે નહીં. ત્યારબાદ અરજદાર સંચાલક મંડળે તારીખ ૧૧.૦૩.૨૦૧૦ ના હુકમમાં ફેરફાર કરવા માટે ઓરિજિનલ અપિલિકેશન નં. ૨૫/૨૦૧૦ ઇન મિસ. અપિલિકેશન નં. ૨/૨૦૧૦ દાખલ કરી હતી. તારીખ ૦૬.૦૪.૨૦૧૦ ના હુકમ દ્વારા, ટ્રિબ્યુનલે અરજદાર સંચાલક મંડળને કાયદા અનુસાર સામાવાળા નં. ૩ સામે પગલાં લેવાની મુક્તિ આપી હતી. તારીખ ૨૨.૦૪.૨૦૧૦ ના પત્ર દ્વારા અરજદાર સંચાલક મંડળે સામાવાળા નં. ૩ ને સેવામાંથી બરતરફ કરવા માટે સામાવાળા-કમિશનર પાસેથી દરખાસ્ત માંગી હતી.

(જ) સામાવાળા નં. ૩ ની કબૂલાતને ધ્યાને રાખીને, અરજદાર સંચાલક મંડળે સામાવાળા નં. ૩ ને બરતરફ કરવા માટે સામાવાળા નં. ૧-કમિશનરને એક દરખાસ્ત મોકલી હતી, જોકે, સામાવાળા-કમિશનરે સામાવાળા નં. ૩ ની સેવા સમાપ્ત કરતાં પહેલાં ખાતાકીય તપાસ ન કરવાના કારણોસર સદર દરખાસ્ત ફગાવી દીધી હતી. આમ, સામાવાળા-કમિશનરે સામાવાળા નં. ૩ ને સેવામાંથી દૂર કરવા માટે અરજદાર સંચાલક મંડળની મંજૂરી નકારી કાઢી હતી, જે હાલની રિટ પિટિશનમાં પડકાર હેઠળ છે.

(પ) અરજદાર સંચાલક મંડળ વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી ગાંધીએ રજૂઆત કરી છે કે સામાવાળા નં. ૩ એ પોતાના વાંકની કબૂલાત કરી લીધી હોવાથી ખાતાકીય કાર્યવાહી હાથ ધરવાની જરૂર ન હોવા છતાં, ખાતાકીય કાર્યવાહી ન હાથ ધરવાના કારણોસર મંજૂરી ન આપીને સામાવાળા-કમિશનરે ગંભીર ભૂલ કરી છે. તેમણે કાયદાના એ સિદ્ધાંત માટે કે કર્મચારી દ્વારા ગુનાની કબૂલાત કરવામાં આવે તેવા કિસ્સામાં કોઈ નિયમિત ખાતાકીય તપાસની જરૂર રહેતી નથી, આ કોર્ટ દ્વારા પિનેશભાઈ અમૃતલાલ પટેલ વિરુદ્ધ એજ્યુકેશન ઓફિસર અને અન્ય, ૨૦૧૭ (૧) જી.એલ.આર. ૬૩ ના કેસમાં આપવામાં આવેલા ચુકાદા પર પણ આધાર રાખ્યો છે. તેમણે જણાવ્યું છે કે આમ, સામાવાળા નં. ૩ ને સુનાવણીની તક આપવામાં આવી હોવા છતાં, તેમણે કારણદર્શક નોટિસનો જવાબ ન આપવાનું પસંદ કર્યું અને સીધા જ ટ્રિબ્યુનલનો આશરો લીધો છે.

(૬) સામાવાળા રાજ્ય સત્તાતંત્ર વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન મદદનીશ સરકારી વકીલ શ્રી સોનીએ સામાવાળા નં. ૩ દ્વારા આચરવામાં આવેલા અનૈતિક કૃત્યની હકીકતનો ઇનકાર કર્યો નથી. તેમણે જણાવ્યું છે કે સામાવાળા-કમિશનરે અરજદાર સંચાલક મંડળની દરખાસ્તને યોગ્ય રીતે નકારી કાઢી છે.

(૭) સંબંધિત પક્ષકારો વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલોને લંબાણપૂર્વક સાંભળ્યા અને કેસના રેકર્ડનું અવલોકન કર્યું.

(૮) સામાવાળા નં. ૩ કન્યા શાળામાં શિક્ષક તરીકે ફરજ બજાવતા હતા, અને કન્યા શાળામાં શિક્ષક તરીકે કામ કરતી વખતે તેમની પાસેથી ઉચ્ચતમ કક્ષાની પ્રામાણિકતા અને નૈતિકતા જાળવવાની અપેક્ષા રાખવામાં આવતી હતી. સામાવાળા નં. ૩ ને અરજદાર સંચાલક મંડળ દ્વારા તારીખ ૨૦.૦૨.૨૦૧૦ ના રોજ આવી ગેરવર્તણૂક અંગે તેમનો ખુલાસો આપવા જણાવતી કારણદર્શક નોટિસ પણ પાઠવવામાં આવી હતી. સામાવાળા નં. ૩ દ્વારા કોઈ ખુલાસો રજૂ કરવામાં આવ્યો નથી. વાદગ્રસ્ત હુકમમાં સામાવાળા-કમિશનરે પણ એવું અવલોકન કર્યું છે કે સામાવાળા નં. ૩ એ પોતાની સામે મૂકવામાં આવેલા આરોપોની કબૂલાત કરી લીધી છે. સામાવાળા-કમિશનરે માત્ર ખાતાકીય કાર્યવાહી ન હાથ ધરવાના કારણોસર સામાવાળા નં. ૩ ને સેવામાંથી બરતરફ કરવા માટે અરજદાર સંચાલક મંડળને મંજૂરી આપવાનો ઇનકાર કર્યો છે. સામાવાળા-કમિશનરે ગુજરાત સેકન્ડરી એન્ડ હાઈર સેકન્ડરી એજ્યુકેશન એક્ટ,

૧૯૭૨ ની કલમ ૩૬(૧)(બી) પર આધાર રાખ્યો છે. તેની કલમ ૩૬(૧)(બી) નીચે મુજબ વંચાય છે:

“(બી) તેમની બાબતમાં લેવા માટે પ્રસ્તાવિત પગલાંને બોર્ડ દ્વારા આ સંબંધમાં અધિકૃત કરવામાં આવેલા અધિકારી દ્વારા લેખિતમાં મંજૂર કરવામાં આવેલ હોય: પરંતુ શરત એ છે કે આ પેટાકલમમાંનું કંઈપણ એવી કોઈપણ વ્યક્તિને લાગુ પડશે નહીં કે જેની નિમણૂક માત્ર કામચલાઉ સમયગાળા માટે કરવામાં આવી હોય.”

ઉપરોક્ત એક્ટની કલમ ૩૬(૧)(એ) એવી જોગવાઈ કરે છે કે સંચાલકે શિક્ષકની બાબતમાં લેવા માટે પ્રસ્તાવિત પગલાં સામે કારણ દર્શાવવાની વાજબી તક આપવાની રહેશે. હાલના કેસમાં, અરજદાર સંચાલક મંડળે સામાવાળા નં. ૩ ને તારીખ ૨૦.૦૨.૨૦૧૦ ની કારણદર્શક નોટિસ પાઠવી હતી પરંતુ તેમણે તેનો કોઈ જવાબ ન આપવાનું પસંદ કર્યું છે. વાદ્યસ્ત હુકમ પસાર કરતી વખતે સામાવાળા-કમિશનર દ્વારા સદર હકીકત પર બિલકુલ વિચાર કરવામાં આવ્યો નથી. આ કોર્ટે **પિનેશભાઈ અમૃતલાલ પટેલ** (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં આપવામાં આવેલા ચુકાદામાં આવી દલીલનો નિકાલ કરતી વખતે એવું ઠરાવ્યું છે કે જ્યારે શિક્ષક દ્વારા ગેરવર્તણૂક કબૂલ કરવામાં આવી હતી, ત્યારે તેને સાબિત કરવા માટે વધુ મૌખિક પુરાવા લેવાની કોઈ જરૂર ન હતી. આમ, સામાવાળા નં. ૩ ને પાઠવવામાં આવેલી કારણદર્શક નોટિસનો તેમણે કોઈ જવાબ આપ્યો ન હોવાથી

અરજદાર સંચાલક મંડળ પાસે સામાવાળા નં. ૩ ને બરતરફ કરવાની માંગણી કરવા સિવાય અન્ય કોઈ વિકલ્પ બચ્યો ન હતો. સર્વોચ્ચ અદાલતે હિમાચલ પ્રદેશ રોડ ટ્રાન્સપોર્ટ કોર્પોરેશન એન્ડ અનધર વિરુદ્ધ હુકમ ચંદ, (૨૦૦૯) ૧૧ એસ.સી.સી. ૨૨૨ ના કેસમાં આપવામાં આવેલા ચુકાદામાં નીચે મુજબ ઠરાવ્યું છે:

“બીજી બાજુ, જો ગેરવર્તણૂકની કબૂલાત હોય, અથવા જો કર્મચારી આરોપના સંબંધમાં પોતાનો વાંક કબૂલ કરે, અથવા જો કર્મચારી નોકરીની કોઈપણ શરતો અને નિયમોમાં ફેરફાર માટે સંમતિ આપે, અથવા જ્યાં કર્મચારી પોતે નોકરીની શરતોમાં ફેરફારની માંગ કરે છે, ત્યાં કોઈ તપાસ હાથ ધરવાની કે કર્મચારીને સાંભળવાની અથવા કારણ દર્શાવવાની તક આપવાની કોઈ જરૂર નથી. તપાસ અથવા કારણ દર્શાવવાની તક આપ્યા વિના, કબૂલાત પર કર્મચારીને ગેરવર્તણૂક માટે દોષિત ઠેરવવો, અથવા સંમતિથી નોકરીની શરતોમાં ફેરફાર કરવો, કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉલ્લંઘન કરતું નથી.”

(૯) સર્વોચ્ચ અદાલતનું ઉપરોક્ત અવલોકન નિર્દેશ કરે છે કે જો કોઈ કર્મચારી કબૂલાત પર ગેરવર્તણૂક માટે દોષિત જણાય તો કારણ દર્શાવવાની તક આપવી પણ જરૂરી નથી. તારીખ ૨૨.૦૪.૨૦૧૦ ની દરખાસ્તમાં, અરજદાર સંચાલક મંડળે સામાવાળા નં. ૩ ને આપવામાં આવેલી તારીખ ૨૦.૦૨.૨૦૧૦ ની કારણદર્શક નોટિસ અને આવી કારણદર્શક નોટિસનો જવાબ દાખલ કરવા માટે

સામાવાળા નં. ૩ દ્વારા માંગવામાં આવેલા સમયનો વિગતવાર સંદર્ભ આવ્યો છે, પરંતુ ત્યારબાદ તેઓ તેમ કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યા હતા. અરજદાર સંચાલક મંડળ તરફથી વિદ્વાન વકીલે એવી રજૂઆત કરી છે કે ત્યારબાદ સામાવાળા નં. ૩ ને ગેરહાજર રહેવાના કારણોસર તારીખ ૧૩.૧૦.૨૦૧૪ ના હુકમથી નોકરીમાંથી બરતરફ કરવામાં આવ્યા હતા. સદર હુકમ સામાવાળા-શાળાઓના કમિશનર દ્વારા તારીખ ૨૮.૧૨.૨૦૧૪ ના રોજ રદ કરવામાં આવ્યો હતો. સામાવાળા-કમિશનરના સદર હુકમને અરજદાર સંચાલક મંડળ દ્વારા આ કોર્ટ સમક્ષ સ્પેશિયલ સિવિલ અપિલકેશન નં. ૧૧૩૬/૨૦૧૫ દાખલ કરીને પડકારવામાં આવ્યો હતો, જેને આ કોર્ટ દ્વારા તારીખ ૦૮.૦૫.૨૦૧૫ ના હુકમથી મંજૂર કરવામાં આવી હતી અને સામાવાળા નં. ૩ ને ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ મોકલવામાં આવ્યા હતા. સામાવાળા નં. ૩ એ ત્યારબાદ ઉપરોક્ત તારીખ ૦૮.૦૫.૨૦૧૫ ના હુકમની પુનઃવિચારણાની માંગણી કરતી સદર રિટ પિટિશનમાં મિસ. સિવિલ અપિલકેશન નં. ૩૩૮૬/૨૦૧૬ દાખલ કરી હતી, જેને તારીખ ૨૨.૦૨.૨૦૧૭ ના હુકમથી ફગાવી દેવામાં આવી હતી, જોકે સામાવાળા નં. ૩ ની સેવામાં યથાસ્થિતિનો હુકમ આ હુકમની નકલ મળ્યાની તારીખથી વધુ ૩૦ (ત્રીસ) દિવસના સમયગાળા માટે ચાલુ રાખવાનો આદેશ કરવામાં આવ્યો હતો. ત્યારબાદ, સામાવાળા નં. ૩ એ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ અપિલકેશન નં. ૪૨/૨૦૧૭ દાખલ કરી હતી અને તારીખ ૧૩.૧૦.૨૦૧૪ ના બરતરફીના હુકમ પર સ્ટે માટે અરજ કરી હતી, જેમાં તારીખ ૦૨.૦૫.૨૦૧૭ ના હુકમથી ટ્રિબ્યુનલે સ્ટે મંજૂર કર્યો હતો. સદર હુકમ સામે અરજદાર સંચાલક મંડળે સ્પેશિયલ સિવિલ

અપિલકેશન નં. ૯૮૪૪/૨૦૧૭ દાખલ કરી હતી, જેમાં શરૂઆતમાં તારીખ ૦૨.૦૮.૨૦૧૭ ના હુકમથી આ કોર્ટે ટ્રિબ્યુનલના હુકમ પર સ્ટે આપ્યો હતો. ત્યારબાદ, તારીખ ૦૨.૦૮.૨૦૧૭ ના હુકમથી આ કોર્ટે સદર રિટ પિટિશન મંજૂર કરી હતી.

(૧૦) ઉપરોક્ત હકીકતોને ધ્યાને લેતાં, હાલની પિટિશન મંજૂર કરવામાં આવે છે. સામાવાળા-શાળાઓના કમિશનર દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૨૮.૦૫.૨૦૧૦ નો વાદગ્રસ્ત હુકમ રદબાતલ અને બાજુ પર રાખવામાં આવે છે. સામાવાળા-કમિશનરને આથી હાલના ચુકાદામાં આ કોર્ટે દ્વારા કરવામાં આવેલા અવલોકનોને ધ્યાનમાં રાખીને અરજદાર સંચાલક મંડળની દરખાસ્ત પર વિચાર કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે. આવો નિર્ણય આજથી ૦૧ (એક) મહિનાના સમયગાળામાં લેવાનો રહેશે.

(૧૧) પિટિશન મંજૂર કરવામાં આવે છે. રુલ ઉપરોક્ત હદ સુધી સંપૂર્ણ કરવામાં આવે છે.

સહી/-

[એ.એસ. સુપેહિયા, ન્યાયમૂર્તિ]

ભાવેશ-[પીપીએસ]*

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.